

VELFÆRDSMINISTERIET

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

EJB/ J.nr. 2008-22122-13

Folketingets Socialudvalg

Dato: 29. januar 2008

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 7. januar 2008 følger hermed velfærdsministerens endelige svar på spørgsmål nr. 86-90 (SOU Alm. del).

Spørgsmål 86:

”Hvordan harmonerer udmeldingerne fra ledelsen i Socialstyrelsen og Servicestyrelsen til medarbejderne om ikke at udtale sig til journalister i valgkampen (jf. dagbladet Information 2. og 3. januar 2008) med de konklusioner i betænkning 1472/06, som regeringen selv har erklæret sig enig i ex. i forbindelse med svar på spørgsmål S 5040 og S 5034 i maj-juni 2006?”

Svar:

Når der er udskrevet folketingsvalg, er regeringen ikke et forretningsministerium i grundlovens forstand, og udskrivningen af folketingsvalg medfører ikke i statsretlig henseende nogen ændring i regeringens beføjelser.

Som det fremgår af betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, har der imidlertid dannet sig en praksis, hvorefter regeringen udviser tilbageholdenhed i sager, der indeholder væsentlige politiske beslutninger. Denne tilbageholdenhed omfatter dog ikke sager, som selv et forretningsministerium ville være forpligtet til at ekspedere som led i ”embedsforretningernes uforstyrrede førelse”.

Det fremgår videre af betænkningen, at

”I det omfang ministeren fortsat må udøve sine funktioner som forvaltningschef eller regeringsmedlem kan det almindelige embedsværk yde rådgivning og bistand til disse funktioner. Når der er udskrevet folketingsvalg fremstår princippet om embedsværkets partipolitiske neutralitet imidlertid med særlig betydning, og der bør derfor udvises særlig opmærksomhed for at sikre, at embedsværkets rådgivning og bistand både er og fremtræder som partipolitisk neutral...”

Offentlighedens adgang til oplysninger, der beror i den offentlige forvaltning, herunder oplysninger vedrørende faktuelle forhold, er reguleret af be-

stemmelser i bl.a. offentlighedsloven. Loven indeholder endvidere bestemmelser, der på baggrund af en række forskellige hensyn i visse situationer begrænser offentlighedens adgang til aktindsigt. Udskrivningen af folketingsvalg tilføjer ikke yderligere begrænsninger for offentlighedens adgang til dokumenter, der beror i den offentlige forvaltning, end de i forvejen gældende.

Det var således også praksis i det tidligere Socialministerium, at henvendelser om faktuelle forhold skulle besvares på sædvanlig vis under en valgkamp.

Udskrivning af folketingsvalg medfører endvidere ikke ændringer i offentligt ansattes adgang til at ytre sig.

Som det fremgår af betænkning 1472/2006 om ytringsfrihed og meddeleret for offentligt ansatte, skal der i relation til emnet ”offentligt ansattes ytringsfrihed” sondres mellem retten til at udtale sig på egne vegne og retten til at udtale sig på myndighedens vegne. Som det også fremgår af betænkningen, har ledelsen på baggrund af sin almindelige instruktionsbeføjelse adgang til at fastlægge retningslinjer for, hvem der må udtale sig på myndighedens vegne, og indholdet af sådanne udtalelser.

Det er således helt i tråd med betænkning 1472/2006 om ytringsfrihed og meddeleret for offentligt ansatte, når ledelsen i Servicestyrelsen i forbindelse med valget fastlagde retningslinjer for, hvilke medarbejdere der måtte udtale sig på styrelsens vegne.

Jeg har forstået, at baggrunden for udmeldingerne fra ledelsen i Servicestyrelsen var ønsket om at sikre overholdelsen af princippet om embedsværkets partipolitiske neutralitet, som fremstår med særlig betydning, når der er udskrevet folketingsvalg.

Jeg har imidlertid også forstået, at udmeldingerne fra ledelsen i Servicestyrelsen tilsyneladende har givet anledning til misforståelse og i dele af pressen har efterladt det fejlagtige indtryk, at styrelsen på baggrund af ledelsens instruks, ikke under valgkampen på sædvanlig vis kunne give offentligheden indsigt i oplysninger, der beror i styrelsen, herunder heller ikke vedrørende faktuelle forhold.

Det er naturligvis væsentligt, at ledelsens retningslinjer, herunder for, hvem der må udtale sig på myndighedens vegne, og indholdet af sådanne udtalelser, formuleres på en sådan måde, at de ikke giver anledning til misforståelser. Jeg har meddelt Servicestyrelsen dette.

Spørgsmål 87:

”Har Socialstyrelsen og Servicestyrelsen været omfattet af regeringens oplysningsindsats i forhold til offentlig ansattes ytringsfrihed i forlængelse af betænkning 1472/06, og hvorfor har de i givet fald bedt deres medarbejdere

om ikke at udtale sig til journalister i forbindelse med valgkampen i nov. 2007?"

Svar:

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 86, skal der i relation til emnet "offentligt ansattes ytringsfrihed" sondres mellem retten til at udtale sig på egne vegne og retten til at udtale sig på myndighedens vegne. De retningslinjer, som ledelsen i Servicestyrelsen på baggrund af sin almindelige instruktionsbeføjelse i forbindelse med valget udstedte, vedrørte alene medarbejdernes ret til at udtale sig på myndighedens vegne.

Som minister for et nydannet ministerium, har sagen imidlertid givet mig anledning til at sikre, at opmærksomheden hos alle medarbejdere i ministeriet, herunder også hos medarbejderne i Servicestyrelsen, bliver henledt på Justitsministeriets vejledning fra september 2006 om offentligt ansattes ytringsfrihed.

Spørgsmål 88:

"Hvordan opfatter ministeren selv den mundkurv, de ansatte angiveligt har fået pålagt under valgkampen. Mener ministeren det er i orden?"

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 86.

Spørgsmål 89:

"Hvem mener ministeren "ejer" oplysninger om faktiske forhold, er det kun regeringen eller mener ministeren at også offentligheden burde have adgang til disse uanset valgkamp?"

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 86.

Spørgsmål 90:

"Hvordan sikrer ministeren nu, at oplysninger om faktiske forhold viderefremmes til offentligheden og herunder journalister uden censur?"

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 86 og 87.

Jeg har således taget forholdsregler for at sikre, at der ikke fremover opstår lignende misforståelser omkring offentlighedens adgang til dokumenter, ligesom jeg i øvrigt har taget initiativ til, at kendskabet til de generelle regler

og principper for offentligt ansattes ret til at ytre sig bliver udbredt i ministeriet.

Karen Jespersen

/ Pernille Christensen